

CHRONICLE

NOVINY PRAŽSKÉHO STUDENTSKÉHO SUMMITU
PRAGUE STUDENT SUMMIT NEWSPAPER

XXII. ROČNÍK
19. LISTOPADU 2016

01.

PŘÍJMACÍ ŘÍZENÍ

Nejllepší esej Modelu OSN

s. 14

TÉMATÁ EVROPSKÉ INTEGRACE

Volný pohyb zboží jako základní kámen ekonomické integrace

s. 03

TOPICS OF TODAY

Obama's Policy Review

s. 07

Rozhovor: Otto Jelinek

You have spent three years in Prague as the ambassador of Canada and now you are leaving. Last time you left the Czech Republic, you came back only a year later as the ambassador. Are you planning to come back again?

(laughing) I am laughing because many of our friends were at a big going-away party before we left last time. And then a year later, as you say, we show up, "Here we are again, ta-da!".

Am I coming back? Well, I always come back to Prague and the Czech Republic to visit. Because it is natural to me, I can't turn my back on Prague and the Czech Republic. I was born here, I love it, my wife loves it. We will always be coming back. Will I be coming back in a professional capacity? No, I doubt that very much, it is certainly not in my plans. I doubt it, because we have done enough of that. **Throughout your life, you have had successful careers in many fields. What are your professional plans for the near future? Would you prefer to stay in diplomacy?**

The answer to the last part of the question is no, I have no plans or preferences to stay in diplomacy. I am not a diplomat. This was a political appointment for specific reasons, which we will get into. Therefore, it was a three-year agreement and it is up now. I am leaving the diplomatic corps for good.

What will my plans be? Number one, I think you have to remember what my birth certificate says. It says that I am very old guy. I don't feel that old and

when I see in print that I am supposed to be 76 years old, I think they are talking about somebody else. Because a 76-year-old is some old guy half-way through retirement, on his way to death. And I don't consider myself that way at all.

But, I have to keep in mind that that is what it is. So I look forward to being back on corporate boards in Canada and to do some independent consulting and advisory, which I had been doing before I came here for the three years. And to reduce my workload, but to still be involved in fundraising events. I have always been involved in charitable organisations. And in some corporate boards that will allow me to stay in touch with the business community.

What did you personally learn from being a diplomat for three years?

I gained a lot of respect for the diplomatic corps. I mean, I knew diplomats before and I had respect for them, for example from my capacity as a cabinet minister for 10 years. I have also been travelling around the world, being looked after by the ambassadors and diplomats. I have always respected them. But having become a diplomat by way of political appointment, I gained even more respect for them. Because there is so much more to being an ambassador than just having cocktail receptions. I think that that is something I learned as a result of my three years here.

POKRAČOVÁNÍ NA →

s. 04

Rodina OSN

První přípravné setkání je pro každého účastníka Pražského studentského summitu velkou výzvou, ať se účastní poprvé či poněkoličkáte. Získává zde vědomosti a překonává sám sebe, ale jednou z největších výzev je nepochybně i seznámení s novým kolektivem. A přestože bych vám v souladu s tímto ráda řekla: „Vítejte v rodině OSN“, pod tímto neformálním označením se skrývá něco trošku složitějšího, než je kolektiv našeho nejstaršího modelu.

Rodina OSN je přezdívka skupiny patnácti samostatných mezinárodních organizací, které s OSN spolupracují na základě individuálních dohod. Každá z nich má vlastní mezinárodněprávní subjektivitu a rozhodovací orgány, stejně tak členství v nich je nezávislé na členství v OSN (mediálně známý je případ kontroverzního přijetí Palestiny za člena UNESCO). Některé specializované agentury, zejména ty finančně zaměřené (IMF, Skupina Světové banky), zdůrazňují svoji nezávislost, jiné naopak akcentují svoji spojitost s OSN například i tím, že mají příslušnost k ní v názvu.

POKRAČOVÁNÍ NA →

s. 06

ÚVODNÍK

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

vítejte na I. přípravném setkání XXII. ročníku Pražského studentského summitu. Vykročili jste z řady a chystáte se udělat něco navíc – něco důležitého pro své vzdělání, pro svou budoucnost a v důsledku i pro budoucnost společnosti. Mnozí z vás dnes vstávali v brzkých ranních hodinách desítky či stovky kilometrů od Prahy, aby mohli dorazit na Summit a nad rámec svých povinností se něco nového naučili. Sama ta skutečnost mě naplňuje silným optimismem.

Pro někoho je Summit o překonávání vlastních hranic, někdo jej vnímá jako nadstavbu školní docházky a pro jiné jde prostě o místo, kde se cítí mezi svými. Ať už je vaše motivace se projektu zúčastnit jakákoliv, je důležité si uvědomit, že čím více času a přípravy projektu věnujete, tím více od něj můžete očekávat. Summitu se neúčastníte kvůli někomu třetímu ani kvůli tomu, abyste s ostatními soutěžili, ale jste tu dobrovolně a pro sebe.

Následujících několik měsíců se bude pro mnohé nést ve znamení nových poznatků, zkušeností a přátel. V některých chvílích se dostanete i do nekomfortních situací – promluvit před několika sty lidmi vyžaduje mnoho odvahy – ani v takových okamžicích však nezapomínejte, proč a kvůli čemu na Summitu jste a neváhejte učinit další krok z řady.

Průvodcem vašeho půlročního sebevzdělávání bude přípravný tým – a jedním z jeho prostředníků jsou právě noviny Chronicle, které držíte v ruce. Jsem přesvědčen, že i jejich četba přispěje k naplnění některého z našich společných cílů. ■

Filip Jelínek

zástupce hlavní koordinátorky

MEDAILONKY HOSTŮ

Daniel Koštoval

NÁMĚSTEK PRO ŘÍZENÍ SEKCE VYZBROJOVÁNÍ A AKVIZIC MINISTERSTVA

OBRANY

Bývalý účastník Pražského studentského summitu (tehdy ještě Pražského modelu Spojených národů). Dnes působí na pozici náměstka pro řízení sekce vyzbrojování a akvizic Ministerstva obrany ČR, kde dříve působil také jako státní tajemník. V minulosti působil na Ministerstvu zahraničních věcí ČR, jako vrchní ředitel Sekce mimoevropských zemí a jako ředitel Oboru bezpečnostní politiky. Dlouhé roky také působil na různých pozicích na českém velvyslanectví ve Washingtonu. ■

Milena Vicenová

BÝVALÁ VELVYSLANKYNĚ ČESKÉ REPUBLIKY PŘI EU

Řídila přípravu ČR na program EU SAPARD a jeho následné čerpání, připravovala resort zemědělství na vstup do EU. V roce 2007 pracovala ve vládním týmu pro vyjednávání Národního strategického referenčního rámce. V roce 2006 byla ministryní zemědělství, v letech 2007–2014 pracovala na Ministerstvu zahraničních věcí. Působila jako velvyslankyně ČR při EU. Nyní pracuje v Technologické agentuře ČR. ■

J. E. Jan Sechter

VELVYSLANEC ČESKÉ REPUBLIKY V RAKOUSKU

Pracuje na Ministerstvu zahraničních věcí ČR již od roku 1993. V letech 2002–2007 byl zástupcem velvyslance v Německu, od roku 2008 byl velvyslancem v Polsku a od roku 2013 až do současnosti působí na pozici velvyslance v Rakousku. ■

Jaroslav Štěpánek

ZÁSTUPCE VEDOUcíHO STÁLÉ MISE ČR PŘI OSN, OBSE A OSTATNÍCH MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍCH VE VÍDNI

Zástupce vedoucího Stálé mise ČR při OSN, OBSE a ostatních mezinárodních organizací ve Vídni. Svou kariéru zasvětil multilaterální diplomacii: po desetiletí se věnoval většině specializovaných agentur a odborných orgánů OSN a rovněž mezinárodním vládním organizacím mimo systém OSN, posledních 5 let pak problematice odzbrojení. Titul inženýr ekonom získal na VŠE v Praze. ■

Irena Krasnická

BÝVALÁ ZVLÁŠTNÍ ZMOCNĚNKYNĚ PRO MIGRACI MINISTERSTVA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

Od roku 1999 pracovala na různých pozicích na Ministerstvu zahraničních věcí, kde působila také jako zvláštní zmocněnkyně Ministerstva zahraničních věcí pro migraci. V Současnosti působí v Mezinárodním visegrádském fondu na pozici koordinátorky pro východní partnerství. ■

Michal Broža

VEDOUcí INFORMAČNÍHO CENTRA OSN

V Organizaci spojených národů působí od roku 1995 na různých pozicích. Od roku 2004 je vedoucím Informačního centra OSN v Praze. V letech 2005 a 2006 byl například jako civilní pracovník informačního servisu mírové operace OSN v Libérii. Působil i jako konzultant Světové banky nebo výzkumný pracovník v soukromém sektoru. ■

Jiří Čisteký

TAJEMNÍK PRO ANALYTICKOU ČINNOST, MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

Kariérní diplomat, poradce ministra zahraničí, který se dříve věnoval smíření česko-německých vztahů. Bývalý vedoucí odboru států střední Evropy na Ministerstvu zahraničních věcí. ■

Martina Tauberová

VELVYSLANECKÝ RADA, VEDOUČÍ OEÚ NA AMBASÁDĚ V RAKOUSKU

V současné době působí na ambasádě v Rakousku jako vedoucí obchodně-ekonomického úseku. Na Ministerstvu zahraničních věcí působila od roku 2002. Předtím studovala na Vysoké škole ekonomické v Praze. ■

Petra Kuchyňková

ODBORNÁ ASISTENTKA NA KMVES FSS MU

Petra Kuchyňková je odbornou asistentkou na Katedře mezinárodních vztahů a evropských studií FSS MU. Působí také v Centru pro studium demokracie a kultury. Zabývá se evropskou integrací, aktuálním děním v EU, společnou zemědělskou politikou a východní dimenzí evropské sousedské politiky. ■

TÉMATÁ EVROPSKÉ INTEGRACE

Volný pohyb zboží jako základní kámen ekonomické integrace

Volný pohyb zboží tvoří jednu ze čtyř základních svobod definovaných Smlouvou o fungování Evropské unie za účelem dosažení jednotného trhu. Svým způsobem ji lze označit za nejvýznamnější z těchto čtyř svobod, o čemž svědčí mj. i fakt, že na rozdíl od zbývajících tří (volný pohyb osob, služeb a kapitálu) má v rámci smlouvy vlastní hlavu, a také její zavádění do praxe začalo nejdříve, již v průběhu 60. let. Pojďme se tedy podívat na hlavní argumenty ve prospěch volného obchodu.

Pohledem právníka:

Je neoddiskutovatelné, že volný pohyb zboží je jednoznačně spojen s evropským integračním projektem. Tradičně jej lze definovat jakožto volný přechod hranic členských států bez diskriminace z důvodu země původu. K tomuto se přidává pravidlo, že omezit nelze ani pohyb zboží v rámci členských států. Vedle zboží vyrobeného v členských zemích se toto právo vztahuje i na veškeré zboží, které je dovezeno do Evropské unie. Ani toto zboží tedy po jeho proclení nelze jakkoli omezit. V praxi můžeme rozlišit čtyři typy omezení, kterým je stanovení kvót (kvantitativní), rozdílné zacházení v podobě např. doměření daně nebo poplatku (kvalitativní) a omezení, která se těmto blíží. Příkladem takového opatření je třeba zavedení obecné karantény pro dovážená zvířata jako prevence před zavlečením některých chorob, což samozřejmě může importéry odradit od vstupu na místní trh.

Z těchto obecných zákazů omezení dovozu a horšího zacházení s dováženými výrobky (stát může naopak pro domácí výrobce stanovit náročnější kritéria, kdy jde o tzv. reverzní diskriminaci) existují ale výjimky. Těmi jsou podle čl. 36 Smlouvy o fungování Evropské unie důvody ochrany veřejné mravnosti, zdraví, veřejného pořádku a ochrany zdraví a života lidí a zvířat nebo ochrany rostlin. Vždy ale důvody pro omezení musí být váženy velmi opatrně. Slavným soudním rozhodnutím je Omega Spielhallen. Německo v tomto případě zakázalo dovoz laser-tagové hry z

Velké Británie, protože střelba na lidský cíl v německé poválečné morálce je vnímána odlišněji než v ostatních státech.

Pohledem ekonomů:

Nejznámější teorií používanou k vysvětlení prospěšnosti obchodu mezi zeměmi je teorie komparativní výhody zformulovaná již v 19. století anglickým ekonomem Davidem Ricardem. Základním poselstvím této teorie je, že se země vyplatí obchodovat s jinou zemí i v případě, že je schopna vyrábět větší množství každého z uvažovaných druhů zboží, než druhá země, má ve všech typech zboží tzv. absolutní výhodu. Podle teorie komparativní výhody by se však země měla specializovat na výrobu zboží, ve kterém má komparativní výhodu, což znamená, že je schopna jej vyrábět s nižšími náklady příležitosti, a naopak dovážet zboží, kde je komparativní výhoda nižší. Pro přesné pochopení tohoto konceptu lze doporučit jakoukoliv základní učebnici ekonomie.

Dalšími argumenty používanými ve prospěch ekonomické integrace jsou Heckscher-Ohlinův teorém, obchod mezi zeměmi s podobnou strukturou produkce či argument úspor z rozsahu. Heckscher-Ohlinův teorém je vlastně rozpracováním teorie komparativní výhody a vysvětlením jejího původu tím, že země by se měla specializovat na produkci zboží, k jehož výrobě jsou třeba výrobní faktory, kterých má tato země relativní hojnost. Obchod mezi zeměmi s podobnou strukturou produkce může přinést výhodu většího výběru pro spotřebitele, příkladem může být dovoz italských aut do Německa a německých do Itálie. A konečně úspory z rozsahu znamenají, že firma operující na větším trhu může vyrábět efektivněji.

Pro stupeň ekonomické integrace definuje ekonomická teorie také různé kategorie od zóny volného obchodu přes celní unii, společný trh, hospodářskou a měnovou unii až po úplnou politickou unii. V praxi však nemusí žádné integrační uskupení odpovídat dokonale některému z definovaných stupňů. Lze však celkem s jistotou říci, že EU zatím dokráčela v této stupnici nejdále, pokud ji porovnáme s jinými projekty ekonomické integrace. ■

Petr Hanzlík

Michal Říha

redaktoři Chronicle

ROZHOVOR

Otto Jelinek: In Canada, multiculturalism works

Probably the biggest issue of Czech-Canadian relations in recent years was the visa dispute, which was successfully resolved after you came to Prague. Which situation was the most challenging or complicated for you in this role?

I will go back to the beginning of your question about the visa situation. Canada has underestimated the negative impact that the visa implication had on the Czech Republic. From the political perspective, the politicians from the President down to the members of the Parliament were very, very upset that the Canadian visas were in place. The business community was also very upset. Travel between the two countries came to an abrupt stop, or near-stop, including tourism. Direct flights stopped flying. Our Prime Minister at that time thought that I could help the situation by being someone who knows it here, because I had lived here for 20 years after the Velvet Revolution. So when his office first came to me, I burst out laughing, saying, "I am not a diplomat, I can't be an ambassador." Plus, we have just moved from Prague to Canada and my wife hasn't even unpacked the boxes from the move yet. And you want us to go back? So the answer was a categorical no. But then we had a few meetings later and I said, "You know, the visas are very bad. Because I know, I was here during the time." My predecessors were being verbally attacked by every part of society in the Czech Republic. And so the Prime Minister said, "If we work towards eliminating the visas, would you consider going?" I replied that that would be the only way we can do that.

So even before I came here, we were already involved. You don't just lift visas. You can't just lift them like that. No, the visas were there for a purpose and the visas were working. If we wanted to withdraw them, we would have to change our whole Canadian asylum system. We began that process before I even came here. Then it was moving forward very well and we have made the changes. I came here in October and we were still analysing those asylum changes to see if it would work. Because the last thing we wanted to do was to remove the visas and find out in six months that we have to reinstate them here. That would have been a catastrophe. I think I would have committed hara-kiri or something if that would have happened.

So when I presented my papers to President Zeman, he was very upset about the visas, very nasty to me when presenting my papers. To make a long story short, because it is a long and very important story. My political appointment and my mandate was to lift the visas, to change it and to renew relationships with the Czech government, business and people here. I was able to announce the lifting of the visas in November 2013 and we immediately started rebuilding bridges, because Canada and the Czech Republic (and before that, Czechoslovakia) have historically always had good relationships. But the visa issue brought those relationships down, including trade, investment or bilateral visits.

I think we achieved great success, but it was not just my doing, it was the whole team, here and in Canada. The relationships

have been renewed to the point where Speaker Štěch of the Czech Senate has just come back from a visit to Canada with a forty-member delegation. His counterpart Speaker of the Senate is coming here at the beginning of September, before I leave. Deputy Ministers have already exchanged visits, business people have restarted doing deals with Czech people and direct flights have been resumed by Air Canada and Air Transat. So I think my mandate has worked out well, and it is time to go back to Canada.

So was this the most challenging part, then?

For me, that was the outside challenge in part – by that, I mean outside of the Embassy. Also, as a non-career-diplomat, one of the big challenges was inside – being able to understand and fit inside the Embassy. Because I have never done that before. Fortunately, this Embassy has great people, like Michal Vlček here, who has had a continuity of experience. We have four, five or six people who have been here for more than a decade. It's great that we have great local people here with the continuity that helped me fit in. So, there were a lot of challenges and I think we have been able to overcome them.

Lately, there has been a rise in support for nationalist and populist movements across Europe and the USA. What is the situation like in Canada, which is otherwise well-known for its positive stance towards multiculturalism?

You have just answered your own question. You asked about Canada's situation vis-à-vis the nationalist movements in Europe

Otto Jelinek

BÝVALÝ VELVYSLANEC
KANADY V ČR

Otto Jelinek se narodil 20. května 1940 v Praze. Po komunistickém puči emigroval s rodinou do Kanady. Za svůj život uspěl v řadě povolání: V padesátých a šedesátých letech soutěžil v krasobruslení a získal i olympijskou medaili. Následně se stal politikem, byl kanadským poslancem a několikanásobným ministrem v kanadské vládě. Po pádu železné opony se vrátil do rodné ČR a pracoval ve sféře byznysu. Od srpna 2013 do září 2016 působil v Praze jako velvyslanec Kanady. ■

and the United States, but Canada does not have that problem. Because it has a long-standing multicultural policy. And of course, policy is one thing, it can work or not work. But it also has a multicultural society that has been in place for decades. I had the honour for a short period of time to even be a Minister of Multiculturalism. And in Canada, multiculturalism works. People from all parts of the world come to Canada and become Canadians. We don't even have to have it on paper, we are an inclusive country which makes us stronger by bringing in people from different countries, different backgrounds, different colours, different religions. And they become inclusive as one Canada. So there is none of that nationalist feeling of fighting off "We are here and you can't come."

In fact, Canada was, I think, one of the first countries that officially brought in refugees from Syria. We have brought in, since last November, nearly 30,000 refugees. And when they come to Canada, Prime Minister and others say "Welcome home." We treat refugees as future Canadians. And they are going to become Canadians. They are welcome by this population of Canada because Canadians know that these refugees will contribute towards the well-being of Canada – as they have done in the past and as they will in the future. Canada is a very lucky country in terms of being tolerant, inclusive and multicultural.

For Canada, it works. That doesn't mean it should necessarily work anywhere else, I am not saying that. Nor am I saying that

Spor o kanadská víza

V červenci 2009 Kanada po dvou letech bezvízového styku znovu náhle zavedla cestovní víza pro občany České republiky. Stalo se tak po období rostoucího počtu žadatelů o azyl z ČR, kteří byli především romského původu. Následovalo několik odvetných diplomatických opatření, Česko zavedlo víza pro kanadské diplomaty a držitele služebních pasů a neúspěšně usilovalo o celounijní odvetnou akci. Víza Kanada zrušila po čtyřech letech po nástupu velvyslance Jelinka v listopadu 2013. ■

what we do is something that you should do in the Czech Republic or in other countries. I am saying that what we do in Canada, works in Canada. ■

Rest of the interview is available on www.studentsummit.cz

František Novotný

redaktor *Chronicle*

O ČEM JEDNÁME?

Vzteklý pes mezinárodních vztahů: KLDR

Korejská lidově demokratická republika je jedním z nejproblematičtějších členů mezinárodního společenství.

Vládoucí dynastie Kimů se oficiálně drží státní ideologie čučche, která je založena na hospodářské soběstačnosti. Nic na tom nezměnila ani řada hladomorů, které poukázaly na nereálnost tohoto přístupu a které byly ukončeny jen díky zahraniční potravinové pomoci.

Ekonomicky KLDR funguje pomocí rozsáhlého černého trhu, který je oficiálními místy tolerován, jelikož poskytuje obyvatelům zboží základní potřeby, které jim režim není schopen poskytnout. Kim Čong-Un však v tomto trhu vidí ohrožení své pozice a snaží se ho dostat pod kontrolu liberalizací oficiální ekonomiky, kterou oficiálně deklaroval ve svém květnovém projevu na sjezdu Korejské strany práce.

V mezinárodním společenství však vzbudila mnohem větší ohlas druhá polovina projevu, která se týkala důrazu na jaderné zbrojení. V té bylo připomenuto, že

jaderné zbraně jsou pevnou součástí severokorejské zahraniční i obranné politiky, a bylo zdůrazněno, že se jich KLDR v žádném případě nevzdá a nebude brát ohledy na zpřisňující se sankce OSN.

Severokorejský režim navíc slova svého vůdce podkládá také činy. Zatímco dříve přistupovala KLDR k jaderným testům s minimálně tříletými odstupy, v letošním roce otestovala svůj jaderný arzenál již dvakrát. Vedle vývoje samotných náložek pak KLDR postupuje kupředu také v oblasti balistických raket a přibližuje se ke svému cíli – získat možnost zasáhnout jadernou hlavicí USA.

Rostoucí hrozba pro celé mezinárodní společenství tak klade před členy Rady bezpečnosti nelehký úkol najít efektivnější řešení, než jsou současné sankce. Ty jsou sice tvrdé, ale KLDR zatím jejich prostřednictvím nebyla donucena ke změně politiky a situace se naopak stále vyostřuje.

Ochota dohodnout se na společném postupu má své meze vykolíkové zájmy jednotlivých států v oblasti Východočínského moře, které se napříč Radou bezpečnosti

dostávají do konfliktu. Nedostatečně prodiskutovaná reakce na chování KLDR ze strany některé z regionálních velmocí by tak mohla snadno vést k ozbrojenému konfliktu mezi státy, jež jsou jinak spojeny společným cílem dosáhnout denuklearizace Korejského poloostrova.

Pro delegáty Rady bezpečnosti na XXII. ročníku Summitu tak bude velkou výzvou najít řešení problému, které nezavdává žádnému státu důvod cítit se poškozený a zároveň přiměje KLDR k zastavení dalšího vývoje zbraní hromadného ničení. Všichni delegáti však stále musí mít na paměti, že jejich rozhodnutí dopadají nejen na vládu KLDR, ale také na nevinné obyvatelstvo, které by kvůli špatně mířeným sankcím mohlo čelit dalším vlnám hladomoru. ■

Pavel Raus

místopředseda UNSC

NOVINKY Z MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍ

EU

- V platnost vstoupila Komplexní hospodářská a obchodní dohoda mezi Kanadou a členskými státy EU CETA. Smlouva má odbourat tržní bariéry a eliminovala cla; pracuje se na ní od roku 2004.
- Německá kancléřka Angela Merkelová oznámila záměr zpřísnit sankce uvalené Evropskou unií na Rusko z důvodu nasazení nepřiměřené síly v bojích v Sýrii. Sankce aplikované po ruské anexi Krymu jsou dle jejího názoru nedostatečné. Svou podporu návrhu již vyjádřil Barack Obama.

OSN

- Novým generálním tajemníkem OSN se stane bývalý portugalský premiér António Guterres. Při svém projevu k Valnému shromáždění zmínil cíl věnovat se především těm nejzranitelnějším lidem světa.
- Čtvrtého listopadu vešla v platnost Pařížská dohoda, která vyzývá k redukci emisí oxidu uhličitého a transformaci k udržitelné politice. Smlouvu ratifikovalo již více než nutných 55 států, včetně dvou největších znečišťovatelů, USA a Číny.

NATO

- Generální tajemník Jens Stoltenberg přivítal na velitelství NATO iráckého ministra zahraničí Ibrahim Al-Jaafariho. NATO vyjádřilo podporu boje proti Islámskému státu, schváleny byly jak letecké útoky, tak dodávky zbraní.
- Na postu náměstka generálního tajemníka NATO usedne poprvé v historii žena, Rose Gottemoellerová, která se za svou dlouhou kariéru tajemnice mezinárodní bezpečnosti amerického ministerstva zahraničí vyznamenala především vyjednáváním dohody o snížení počtu strategických zbraní s Ruskou federací.

VZTAHY MEZI MEZINÁRODNÍMI ORGANIZACEMI

Rodina OSN

POKRAČOVÁNÍ Z TITULNÍ STRANY

S existencí specializovaných agentur se počítalo již v Chartě OSN během jejího založení v roce 1945. Podle článku 57 Charty se specializovanými agenturami mohou stát „různé odborné organizace, které byly zřízeny mezivládními dohodami a mají na základě svých ústav rozsáhlé mezinárodní úkoly v oboru hospodářském, kulturním, sociálním, výchovném, zdravotnickém a v oborech příbuzných“. S takovými organizacemi potom uzavírá individuální dohodu Hospodářská a sociální rada (ECOSOC) podle článku 63 Charty, ve které bývá zahrnuto především ustanovení o vzájemných konzultacích, zařazování otázek do agendy, výměně informací a společných standardech postavení zaměstnanců. Takovouto dohodu potom musí schválit Valné shromáždění.

Původním cílem pro existenci specializovaných agentur bylo přání, aby se mezinárodní spolupráce aktivněji rozvíjela v oblastech, které jsou „technické“, a ne tolik závislé na politických vztazích, které mají naopak klíčovou roli pro spolupráci v OSN. Jedná se však o ideální

představu a z mnoha příkladů můžeme vidět, že i specializované agentury jsou součástí mezinárodních vztahů a politickým problémům se nemůžou zcela vyhnout (aktuálně je v mediálním hledáčku rozhodnutí UNESCO ohledně Zdi nářků v Jeruzalémě, dále známe z historie případ o posudku vydaném Mezinárodním soudním dvorem ohledně zákonnosti použití jaderných zbraní v ozbrojeném konfliktu pro WHO, byť podle některých států do její působnosti takovéto otázky nepatří).

Specializované agentury OSN mají dlouhou tradici, některé jsou dokonce starší než OSN sama. WHO vznikla ještě před první světovou válkou a kořeny WIPO sahají až k prvním mezinárodním organizacím do konce 19. století – mají tedy pevné místo ve struktuře OSN vedle hlavních orgánů, programů, fondů a agentur v rámci OSN. ■

Linda Coufalová

šéfredaktorka Chronicle

Seznam specializovaných agentur

- Mezinárodní organizace práce (ILO)
- Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO)
- Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO)
- Světová zdravotnická organizace (WHO)
- Skupina světové banky
 - Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD)
 - Mezinárodní asociace pro rozvoj (IDA)
 - Mezinárodní finanční korporace (IFC)
 - Multilaterální agentura pro garanci investic (MIGA)
 - Mezinárodní centrum pro urovnávání investičních sporů (ICSID)
- Mezinárodní měnový fond (IMF)
- Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO)
- Mezinárodní námořní organizace (IMO)
- Mezinárodní telekomunikační unie (ITU)
- Světová poštovní unie (UPU)
- Světová meteorologická organizace (WMO)
- Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO)
- Mezinárodní fond pro zemědělský rozvoj (IFAD)
- Organizace OSN pro průmyslový rozvoj (UNIDO)
- Světová turistická organizace (UNWTO)

TOPICS OF TODAY

With the start of the presidential elections and Obama's second term close to an end, it's worth mentioning the highlights of Obama's presidency that helped reshape both the US domestic and foreign policy. There is no doubt that President Barack Obama will go down as the first ever black president in the history of the United States, however, it's quite unclear whether he will be remembered for his various achievements or his failures.

Obama steered the US away from global affairs rather than engaged in them, he learned from the Iraqi war, which resembled everything bad about the Bush administration, and he also made a vow not to follow the democracy-spreading policy. However, this backfired when Obama decided to fully withdraw troops from Iraq, thus creating a vacuum for radical militants and putting all the US efforts of stabilizing the area to waste.

Furthermore, the one decision that cost Obama his credibility in the Middle

East was when he denounced the chemical attack by the Assad regime on civilians and promised to interfere in case of a second attack but didn't follow through. But the biggest mistake, which he regrets and which will continue to haunt him, is the Libya intervention, which not only went against his policy but offered no outcome whatsoever. Although Obama tried to distance himself from the previous policies of the Bush administration, he failed to do so in Libya.

Nevertheless, people seem to miss Obama's various efforts in bringing reforms to the country. Starting with Obamacare, which was one step closer to the Democratic vision of affordable healthcare for all, up to the student debt crisis, which was made better but not fully solved. The US deficit was decreased by 1 trillion and the rich now pay more taxes. All that is just the tip of the iceberg of Obama's various efforts to reform. Obama worked hard on both improving and restoring relations with various countries that were an inevitable

threat for the US. Starting with Iran, with which he closed a deal to slow down but not completely stop its nuclear program, which for President Obama meant two things: by the end of the deal it will not be his problem; on the other hand, it did affect ties with Israel. Moreover, Obama overthrew the prior policies of the US presidents and restored full diplomatic relations with Cuba but controversially didn't negotiate the release of diplomatic prisoners in exchange for trading opportunities.

All in all, it seems that Obama scored in the US domestic policy, delivering most of his election promises but fell short in the US foreign relations. Nevertheless, Obama's ups and downs won't go unnoticed as no man is flawless in the world of politics. ■

Rafat Kurdi

redaktor Chronicle

VÝZNAMNÉ HISTORICKÉ UDÁLOSTI

Alžírsko se stalo francouzskou kolonií již kolem roku 1830. Alžířané se museli podřídit francouzské administrativě, narukovat do francouzské armády a navštěvovat francouzské školy. Alžířané se několikrát pokusili o osvobození, přičemž k jednomu z nejvýraznějších povstání došlo 8. května 1945 během oslav konce 2. světové války. Rozbroje byly po 5 dnech krvavě potlačeny francouzskými jednotkami a mnoho alžírských muslimů jednou provždy přestalo věřit v úspěšné soužití s Evropany uvnitř francouzského Alžířska.

1. listopadu 1954 povstalci vydali prohlášení o vzniku Fronty národního osvobození (Front de libération nationale, dále jen FLN). Tak začala alžírská válka. Aby se FLN zbavila francouzské nadvlády, pořádala útoky na Evropany i alžírské civilisty. Spousta Harki, jak se přezdívalo etnickým Alžířanům, se však postavila na stranu Francie. Děsila je krutost FLN. Heslo „Pokud nejste s námi, jste proti nám“ bylo doprovázeno zákazem vzdělávání

ve francouzských školách či kouření cigaret z Francie. Tomu, kdo druhý zákaz porušil, byl uříznut nos. Počet Alžířanů bojujících za Francii byl mnohem vyšší než počet Alžířanů bojujících za FLN.

Snaha řešit situaci vojenským způsobem jen přispívala k dalším útokům a čím dál více pohoršovala mezinárodní organizace i samotnou francouzskou společnost. Charles de Gaulle, francouzský premiér a posléze prezident, proto vyhlásil referendum o sebeurčení Alžířska, ve kterém 75 % voličů návrh přijalo. Roku 1962 byly podepsány Évianské dohody, směřující k ukončení konfliktu a osamostatnění země.

Francie tedy nařídila úplné odzbrojení a její vojska opustila území své bývalé kolonie, nicméně zanechala na místě nevzbrojené Harki a ve válce užívané mučící nástroje. FLN je zužitkovala k tomu, aby se s Harki vypořádala. Během 7 měsíců bylo několik desítek tisíc Harki zmasakrováno.

Francie na svém území zřídila tábory, kam byla část Alžířanů bojujících kdysi

po boku Francie, odvezena. Zdejší přísné podmínky však znemožňovaly úspěšnou integraci obyvatelstva, spousta deportovaných se nikdy nenaučila pořádně francouzsky a nepřijala francouzský způsob života.

Dodnes se jedná částečně o tabuizované téma a některými Alžířany jsou Harki stále považováni za zrádce. Ve Francii i Alžířsku od konce války kolovaly různé verze událostí a až postupem času se obě strany začaly přiznávat ke svým činům. Nicméně je třeba si uvědomit, že Válka o Alžířsko je jen vyvrcholením celé kolonizace, která trvala už od 19. století. ■

Andrea Tunysová

redaktorka Chronicle

Konec Francouzů v Alžírsku

MODEL OSN

UNSC

Na půdě Vysoké školy ekonomické se dnes poprvé sejde 15 ctěných velvyslanců zastupujících své státy v Radě bezpečnosti. V orgánu vytvořeném světovými lídry po 2. světové válce proto, aby zabránil dalším světovým konfliktům, budou mít opravdu náročnou práci. Jen pro dokreslení – členové UNSC stáli v posledních letech za rozhodnutím o zásahu v Libyi, za sankcemi uloženými na Írán kvůli jeho jadernému programu či za vysláním 15 tisíc příslušníků mírových misí do Mali.

Žádný elitní diplomat – John Kerry ani Sergej Lavrov – však z nebe nespádl. Nemusíte se vůbec ničeho bát – na tvrdá jednání vás začneme již od prvního workshopu pečlivě připravovat. Konec konců, naprostá většina z vás jste v Radě bezpečnosti, a dokonce na celém Pražském studentském summitu, nováčci. Na úvod nás proto čekají tolik oblíbené seznamovací hry – každý vyjednávač přeci musí dobře znát své kolegy, všechny jejich slabosti, libůstky a skvrny z jinak zářné kariéry ve státních službách.

Následovat bude – asi očekávatelné – představení Rady bezpečnosti. Konkrétně jejího historického vývoje, role v systému mezinárodní bezpečnosti, ale i minulých úspěchů a selhání, těch vůbec nebylo málo. Nejdlejší blok programu však bude tvořit samotné jednání. Zatím nikoliv nad reálnými problémy, ale nad válkou mezi exotickými královstvími Gršnák a Včilálá. Bude záležet jen na vás, zda se po 200 letech brutální války podaří dojednat mír,

ARCHIV PSS

nebo zda spolu budou krvaví golemové a květinové víly bojovat až do skonání světa.

Na závěr si pak vyslechneme odbornou přednášku o eskalující situaci v africkém státě Burundi, který je stále zmítán etnickými rozepřemi. Zabránit genocidě, která již proběhla v sousední Rwandě, bude totiž hlavní náplní následujícího přípravného setkání. ■

Jan Papajanovský

předseda

ARCHIV PSS

DISEC

A je to tady! Rok se s rokem sešel a DISEC vítá nové členy. Možná jste tu s námi už byli, možná jste tu poprvé a ptáte se, co to vlastně ten DISEC je. Krom jedné výstižné definice, kterou se stoprocentně dozvíte v průběhu ročníku, máme i trochu formálnější popis, kterým zahájíme naši odpolední část. Pokud vás zajímají otázky mezinárodního míru a bezpečnosti, vítejte u nás v DISEC!

Co nás čeká dál? Určitě prolomíme ledy. V DISEC nás bude hodně a kontakty, které zde získáte, budou neocenitelné do budoucna a není nad to znát vrstevníky zajímaví se o to samé napříč

celou republikou. Od nás se můžete těšit na hru „Opuštěný ostrov“, díky které se lépe poznáte a zároveň se i trochu protáhnete po dopoledním sezení.

Co se vás dotýká denně, je práce s informacemi. Těch okolo vás proběhnou tisíce a je na vašem úsudku, jak s nimi naložíte. Ale dokážete se v nich neztratit? Velká část odpoledne bude právě o cestě informace. Jak se k vám dostane, jak byste s ní měli naložit, ale i jak informaci předat dále. Prezentační dovednosti totiž k předávání informací neodmyslitelně patří. A my bychom rádi, aby se z vás stali bezkonkurenční sebevědomí řečníci, kteří ale vědí, o čem mluví.

DISEC má v letošním ročníku velmi pestrou agendu. V průběhu našich setkání se můžete těšit na ostrá jednání nad tématy jako je úloha a pozice žen v ozbrojených konfliktech, dále budeme řešit i témata sahající ke hvězdám, nebo spíše nesahající – prevenci závodů ve zbrojení ve vesmíru. Třetím tématem je obchod s konvenčními zbraněmi. Nemusíte mít strach, že o těchto tématech nemáte velké povědomí, jelikož vám vždy probírané téma přiblížíme přednáškou, a navíc je k němu napsán i background popisující situaci. Na každé téma budete psát stanovisko, o němž vám také povíme na dnešním setkání. Nejen díky němu půjdete do diskuse pořádně připraveni. ■

Vojtěch Vrabec

místopředseda

ECOFIN

První přípravné setkání se na půdě simulovaného Hospodářského a finančního výboru bude nést v úvodním a seznamovacím duchu. Začneme seznamováním, nejprve se vám představí členové předsednictva a zazní několik slov o organizačních záležitostech, ale zejména o ECOFIN jako reálném i simulovaném orgánu. Potom již přijde při představování řada na vás – doufáme, že se vám s naší pomocí povede prolomit ledy a že tak úspěšně vykoučíte vstříc skvělým zážitkům na Summitu.

Až se budeme všichni navzájem trochu znát, budeme již moci směřovat k zásadním ekonomickým otázkám diskutovaným na půdě OSN. Půjdem na to ovšem poněkud zeširoka, začneme totiž povídáním o základech ekonomie. Seznámíte se se základními ekonomickými koncepty a dozvíte se, jak ekonomové přemýšlí o problémech. Nemusíte se ale bát, že by šlo o nezáživnou přednášku nabitou spoustou nepřístupných odborných výrazů – na přílišný formalismus si nepotrpíme, navíc se budete moci v průběhu aktivně zapojit.

Následovat bude první seznámení s agendou, o níž se bude v letošním ročníku v ECOFIN jednat. Představíme vám její první bod, který nese název Ženy a rozvoj. Míra rovnosti a rovnoprávnosti žen a mužů má u všech států světa zásadní dopady na společnost, politiku, ale zejména ekonomiku. Prezentace o tomto bodu spolu s následujícími aktivitami v rámci working groups vám pomůže připravit se na další přípravné setkání, na němž již

ARCHIV PSS

HRC

Draží delegáti, dovolte nám přivítat vás v jednom z nejdůležitějších orgánů OSN, tedy v Radě pro lidská práva. Asi si teď v duchu položíte otázku, proč je zrovna tento orgán tak významný? Odpověď je nasnadě, lidská práva jsou často označována jako základní práva a zároveň jsou ze své povahy nezadatelná, nezcižitelná, nepromlčitelná a nezrušitelná. Tato charakteristika jim přisuzuje vskutku význačné postavení. Jakožto diplomaty vás čeká nelehký úkol, ale, nemáte se čeho bát, za chvíli z vás budou ostřílení reprezentanti vaší země s velkým přehledem v této nelehké problematice.

Na přípravných setkáních si především si především projdeme všechny body agendy, o kterých budete jednat na závěrečné konferenci. Čeká nás problematika potratů, na kterou se podíváme z

budete o ekonomické dimenzi rovnosti žen a jejich roli v rozvoji diskutovat a jednat vy.

K tomu, abyste se nebili při jednání na dalším workshopu za váš stát pouze srdnatě, ale také v souladu s jeho oficiální politikou a byli vybaveni informacemi, kterými budete dokládat svá tvrzení, by měla přispět závěrečná přednáška. Dozvíte se, kde načerpat informace, kterým zdrojům věřit více a kterým méně, zejména však, jak napsat správné stanovisko, což je materiál shrnující pozici vámi zastupovaného pro jednání o konkrétním bodě agendy.

Doufáme, že až se po této přednášce rozloučíme, budete mít pocit, že jste prožili příjemné odpoledne, že jste se něco nového dozvěděli a že se budete těšit na příští se Summitem strávenou sobotu. ■

Jakub Kopřiva

předseda

ARCHIV PSS

lidskoprávního hlediska. Budeme se zabývat především právem na interrupci; velmi složitým tématem, na němž nikdy není snadné se shodnout a najít společné řešení.

Dále si vysvětlíme problematiku novodobého otroctví. Možná je pro vás překvapením, že jistá forma otroctví se dodnes dotýká každého státu bez ohledu na úroveň rozvoje. Pokusíme se přiblížit si, jak takové otroctví vlastně vypadá a jak proti němu bojovat.

V neposlední řadě nás čeká environmentální migrace, která představuje závažný problém mezinárodního společenství. Ačkoliv v poslední době přibývá klimatických změn, doposud nejsou stanovena práva a povinnosti environmentálního migranta.

Kromě probírání důležitých bodů agendy se zaměříme i na jiné činnosti. Budeme se vzdělávat pomocí her, diskutovat, zapracujeme na svých rétorických dovednostech, vyzkoušíme si jednání, ale také se seznámíme a navážeme nová přátelství.

Po pěti přípravných setkáních budete mít příležitost zúročit své nabyté znalosti na závěrečné konferenci, kde v průběhu neúspěšného jednání vytvoříte dokumenty o bodech agendy. Mimo to vás ale také čeká Univerzální periodická revize, jedinečný lidskoprávní instrument, který v jiných orgánech nemá obdoby. ■

Zdeněk Nevřivý

místopředseda

MODEL OSN

UNESCO

Půlroční čekání uteklo jako voda a nás čeká první workshop dalšího ročníku Pražského studentského summitu. Co nás čeká v orgánu UNESCO v rámci Modelu Organizace spojených národů?

V první řadě je před námi kromě nezbytných organizačních záležitostí a seznámení se mezi sebou navzájem zejména povídání o tom, co to vlastně Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu přesně je a jak si stojí v organizačních kruzích OSN.

ARCHIV PSS

Řekneme si také, čím se zabývá a jaké má pravomoci. V mezičase mezi body agendy se budeme taktéž zabývat jistými procesními záležitostmi, což je v našem případě podoba a tvorba stanovisek k dané problematice a také podoba jednání UNESCO, jak funguje, probíhá, jak se správně hlasuje a tak podobně.

Následně se přesuneme již k jednomu z letošních bodů agendy a tím je cenzura internetu. Jedná se o velmi aktuální téma v mnoha zemích na světě sahající od zablokovaného přístupu k několika málo stránkám či legislativní úpravě umožňující toto, byť jen ve specifických případech, provést až k prakticky naprostému odstřihnutí od internetového připojení v oblasti Severní Koreje.

Hlavním lákadlem pak bude praktické vyzkoušení si a otestování nově nabytých znalostí z přednášky. Ano, hned na prvním přípravném setkání si vyzkoušíme jednání o jednom z bodů agendy, a to o kontroverze vzbuzující eutanazii, která sama o sobě předkládá problémy jak právní, tak zejména etické, a její řešení i náhled na tuto problematiku se napříč státy poměrně výrazně liší.

To je pro tuto chvíli v kostce to nejdůležitější z programu, který je před námi. Doufáme, že se vám zde představená témata líbí a že v napětí očekáváte začátek dopoledního programu stejně jako my. Těšíme se na vás! ■

Tomáš Kremel

místopředseda

UNEA

Pokud vás zajímá prostředí, ve kterém všichni žijeme, pak jste v Environmentálním shromáždění (UNEA) jakožto vrcholném orgánu Programu OSN pro životní prostředí na správném místě. Na půdě UNEA se vede diskuze a vznikají zde mezinárodní dohody o tématech s celosvětovým dopadem. Dohody, které mohou zlepšit život milionům obyvatel naší planety, nebo ho naopak výrazně zhoršit. Záleží na tom, jaké zájmy v danou chvíli převáží. Bude mít navrch environmentalismus? Nebo zvítězí jeho odpůrci? A jak do jednání zasáhnou velké mezinárodní firmy a organizace? To vše bude záležet na vás.

Odpolední část I. přípravného setkání bude přímo nabitá informacemi. Neznamená to však, že si ji neužijete. Hned v úvodu se dozvíte, co od Summitu během programu v našem orgánu očekávat. Protože jste se stali součástí Environmentálního shromáždění, je dobré znát obecný vývoj environmentální politiky, důvody, které vedly k založení Programu OSN pro životní prostředí nebo důležité milníky od jeho vzniku. V rámci Českého okénka zamíříme na každém přípravném setkání do české reality a budeme postupně představovat česká témata. Na začátek pro vás máme připravené představení nejdůležitějších institucí, které se ochraně životního prostředí u nás věnují. Znáte je všechny?

Jak jste si jistě všimli, jedním z témat, která se letos budou projednávat, je ochrana ohrožených druhů. Část odpoledního programu bude tomuto tématu věnována. Představíme situaci

ARCHIV PSS

některých ohrožených druhů a budeme diskutovat o tom, jestli je současná ochrana dostatečná, jestli je ochrana vůbec nutná, i o tom, jak případně situaci zlepšit. Během celého odpoledne se nebojte zapojovat, diskutovat, polemizovat a ptát se. V UNEA nejde o to, říkat správné odpovědi jako ve škole. ■

Jan Hlaváček

předseda

MODEL NATO

The waiting is over and we can finally declare the meeting of the North Atlantic Council open! We will be joined by 29 delegates who demonstrated skills necessary for acquiring a seat in the Council. If you think there is a typo in the previous sentence, think again. Indeed, this year for the first time in the 67-year-long history of NATO, the Council will consist of 29 Ambassadors. As Montenegro is on its way to become the 29th ally, its representative will join us to observe the negotiations. Who knows, unlike other international organisations, we might grow by yet another member in the future - with Georgia on our minds and on the agenda for the next preparatory meeting.

Let's make NATO great again

Nevertheless, before we can proceed to discuss the points of our agenda, we need to do something else first. By now, all ambassadors should be familiar with the shortcomings of NATO as it was the topic of the application essay. However, now that we know when NATO failed, not only do we have to avoid these mistakes, but we also have to make sure that the outcomes of this year's Model will undoubtedly qualify as a success.

The first step on our journey from now till the Final Conference will consist of getting to know each other. According to Sun Tzu's The Art of War, you should know your enemy, but to master

ARCHIV PSS

NATO's art of peace and collective defence, you have to know your allies, for which purpose we have prepared today's programme.

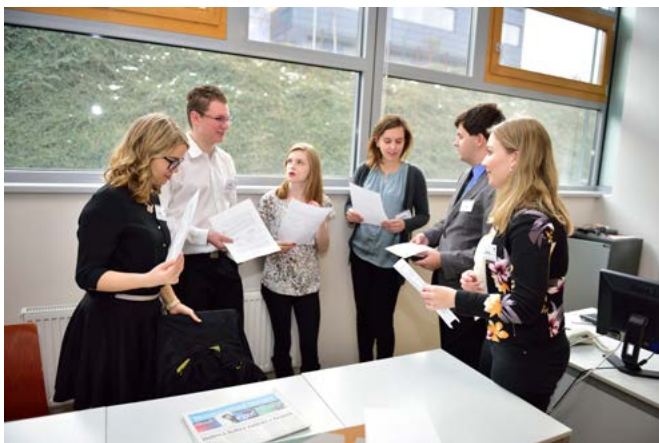
How to NATO

Apart from the ice-breaking team-building tongue-twisting activities, we are going to focus on the knowledge and the set of skills which are deemed necessary for effective negotiations. And who knows, you might be closer to using them than you think. ■

Anna Umlaufová

zástupkyně generálního tajemníka

MODEL EU

ARCHIV PSS

Postavení současné Evropské unie je jakékoliv, jen ne stabilní. Svého druhu jedinečná supranacionální mezinárodní organizace, která je výsledkem projektu evropské integrace trvajícího desítky let, prochází opět jednou hlubokou krizí. S rozdílnými přístupy jednotlivých členských států k rozsahu a míře záležitostí řešených na unijní úrovni a s posilováním národních identit na úkor identity evropské rostou plošně euroskeptické tendence jako houby po dešti. Připojíme-li k tomu složitou situaci na Blízkém východě a ruskou propagandu pokoušející se o rozkol uvnitř EU, mohlo by se zdát, že je budoucnost evropské integrace minimálně nejistá.

Evropská unie používá především nástroje politické, nikoliv „hrubou silu“. Jak si tedy s problémy, kterým čelí, dokáže poradit?

Jistě, pane ministře

To už je otázka na naše delegáty, kteří budou v rolích ministrů jednotlivých členských států simulovat zasedání Rady Evropské unie. Během 5 přípravných setkání se seznámí s body agendy, kterou budou projednávat na závěrečné konferenci s pocitem, že na jejich bedrech leží budoucnost celé Unie. Aby tomuto náročnému úkolu náležitě dostáli, je třeba, aby si zlepšili rétorické dovednosti, analytické a kritické myšlení a aby si osvojili získávání kvalitních ověřených informací – mimo jiné třeba k politikám jimi zastupovaných států. I k tomu budou přípravná setkání v průběhu příštích několika měsíců sloužit.

A začneme již dnes. Odpolední část zahájíme zvolna úderem 13. hodiny seznamovacími aktivitami sloužícími k prolomení ledu mezi účastníky. Svižně přejdeme k přednášce na téma výše zmiňovaného euroskepticismu, na jehož příčiny psali delegáti své přijímací eseje, a na závěr přitvrdíme přednáškou na jednací řád, který musí každý z delegátů bezpodmínečně znát. Ale protože jsme orgán veselý a hravý, přichystali jsme si ještě jedno malé překvapení, které všem dodá nezbytnou energii pro náročné odpoledne prvního přípravného setkání! ■

Michaela Dvořáková

náměstkyně generální tajemnice Rady

DELEGÁTSKÝ DUEL

**Jan
Vaněk**

SPJOJENÉ STÁTY, UNSC

**Lukáš
Tamchyna**

RUSKÁ FEDERACE, UNSC

Jak by mělo mezinárodní společenství reagovat na jaderné testy v KLDR?

Spojené státy americké jsou dlouhodobě znepokojeny nukleárním programem KLDR. Opovrhujeme bezohledným porušováním mezinárodních konvencí, které se za předešlá desetiletí stalo pro severokorejský režim, vedený arogantní dynastií Kimů, téměř typickým. Z chování jejich představitelů je patrné, že vedení této země nemá žádný zájem na tom, aby Severní Korea byla v rámci mezinárodního společenství vnímána jako zodpovědný partner pro vyjednávání. Zatím vše svědčí o diametrálně odlišné skutečnosti a to, že severokorejský jaderný program je jednou z největších hrozeb nejen pro bezpečnost východoasijského regionu, ale i pro světový mír a stabilitu. Pro nás je velmi znepokojující nukleární test z 9. září, který byl již druhou nesmyslnou provokací severokorejského režimu v tomto roce.

Nelze proti této hrozbě postupovat jako doposud. Je nutné zpřísnit opatření, kterých vůči KLDR světové společenství využívá. Nejlepší řešení vidíme ve zpřísnění dosavadních sankcí. Severní Korea musí pochopit, že svět nehodlá přehlížet její dlouhodobé opovrhování mezinárodním právem.

V rámci letošního summitu G20 v Číně jsme zahájili vyjednávání s našimi strategickými partnery v oblasti východní Asie, zejména pak s Korejskou republikou a Japonskem. Jelikož chápeme situaci, ve které se nyní nejen tyto země nacházejí, jednáme s nimi o možnostech obrany jejich území před severokorejskými hlavicemi. Jedním z východisek může být rozestavění systému protiraketové obrany, zejména v Jižní Koreji. Rozhodně je na místě, aby podobně odpověděli i naši spojenci ve světě.

Je v nejlepším zájmu každého demokratického státu světa zastavit hrubé nerespektování mezinárodního práva, které KLDR soustavně provádí. ■

Ruská federace je silně znepokojena současným vývojem na Korejském poloostrově. Je nezbytné, aby Severní Korea začala opět plnit své závazky vyplývající z mezinárodních smluv. Ačkoliv je však pochybení Severní Koreje nezpochybnitelné, není nepochopitelné. Je to právě agresivní politika Jižní Koreje a jejího spojence, Spojených států amerických, která nutí vládu Severní Koreje užívat takto drastických opatření k zajištění vlastní národní bezpečnosti. Je ostudné, že se Spojené státy ve své snaze diktovat světu svou vůli opět ujímají role samozvaného světového čteníka, který jediný má podle nich právo rozhodovat o osudu ostatních států, aniž by se při tom ohlížel na principy mezinárodního práva či na rozhodnutí vrcholných orgánů Organizace spojených národů. Proto Rusko odsuzuje jak severokorejské jaderné zkoušky, tak průlety amerických bombardérů nad výsočným územím Severní Koreje a provokativní vojenská cvičení v blízkosti severokorejských teritoriálních vod. Situace na Korejském poloostrově je v tuto chvíli kritická, ovšem pokud má být tato krize vyřešena mírovou cestou, musí se obě strany vzdát samoúčelných demonstrací síly, které pouze přispívají k další eskalaci. ■

Termíny přípravných setkání

19. listopadu 2016
17. prosince 2016
28. ledna 2017
25. února 2017
18. března 2017

ÚHEL POHLEDU

**Matěj
Nárožný**

BRAZÍLIE, HRC

**Tereza
Ondráčková**

INDIE, DISEC

**Filip
Rück**

UKRAJINA, UNSC

Otázka ①

Co očekáváte od nového generálního tajemníka OSN Antónia Guterrese?

①

Z mého pohledu byla poslední volba generálního tajemníka Spojených národů promarněná šance. Opravdu jsem očekával ženu ve vedení, jednalo by se o jasný vzkaz, že se v 21. století věci mění a posouvají kupředu. Přesto bylo rozhodnutí jasné a silné. Do funkce se dostal po několika předchůdcích státník, nikoliv diplomat. Proto je očekávatelný o něco razantnější přístup k řešení současných problémů, především i jím zvolených za prioritní, v rámci agendy migrace a uprchlictví. ■

②

Chci tomu jednoznačně věřit. Nejsem ovšem klimatolog- a pochybnosti slyšíme ze všech stran. Na jedné straně se mluví o tom, že je dohoda nedostatečná, zatímco dle jiných ji můžeme považovat za velký úspěch. Vrcholem diskuze je často tvrzení, že globální oteplování zastavit nelze. Avšak očekávání se zatím naplňují, a dohoda brzy vstoupí v platnost. Teď bude nutné, aby se na národních úrovních objevily dostatečně silné snahy k samotným krokům ve prospěch naplnění cílů a dodržení závazků. Je to dlouhý seznam úkolů a každý z nás by měl začít u sebe. ■

①

Od příštího roku nastoupí na post Generálního tajemníka OSN António Guterres a já doufám, že nezmění obraz OSN, jak jsem ho vnímala doteď. Ačkoli nemám moc s čím srovnávat, v podstatě „pouze“ s odcházejícím Pan Ki-munem, tak by nový, tentokrát portugalský, tajemník rozhodně neměl na mezinárodní pole přestat přinášet jistotu a uhlazenost. Co ale já konkrétně očekávám, je jeho větší angažovanost v otázkách týkajících se uprchlické krize a Blízkého východu, protože donedávna se jako Vysoký komisař OSN pro uprchlíky právě tímto zabýval. ■

②

Otázka, zdali Pařížská klimatická dohoda pomůže zpomalit globální oteplování, by měla být zodpovězena kladně. Myslím si, že je to po Kjótském protokolu dobrý další krok, ale s ohledem na jednomyslné schválení a po letmém pročtení je jasné, že dohoda přináší málo konkrétních cílů. Samotné změny leží v rukou parlamentů jednotlivých států, které dohoda ovlivnit nemůže. Vytyčené cíle jako nárůst průměrné teploty do konce roku 2100 o méně než 2 stupně skutečně závisí na tom, jestli země samotné dokáží přejít z fosilních paliv na jiné zdroje, a jak rychle to bude. ■

Otázka ②

Pomůže pařížská klimatická dohoda zpomalit globální oteplování?

①

Pařížská dohoda podle mého může pouze zmírnit dopady a rychlost globálního oteplování. Byť je dohoda velice ambiciózní, a v řadě věcí průlomová, jsou její cíle až moc idylické a téměř nesplnitelné. Bylo by třeba obřích investic do nových technologií a dostatečná politická vůle po dlouhou dobu. Smlouva sice vstoupila rychle v platnost, ovšem pouhý podpis a následná ratifikace nezaručují, že se slova na papíře okamžitě a přímo přemění v činy. Pařížská dohoda je velkým krokem kupředu a osobně doufám, že se podaří aspoň částečně naplnit její cíle. ■

②

António Guterres je velice zkušený politik i diplomat, zároveň lídr a člověk, který dokáže sjednotit. Očekávám od něj, že bude mnohem hlasitější a důraznější než jeho předchůdce, a to jak doslova, tak metaforicky. Věřím, že může v těžkých časech vrátit důvěru v přebyrokratizovaný moloch a efektivnit práci OSN, jako se mu to povedlo v úřadě UNHCR. Osobně také doufám, že bude mnohem důslednější v prosazování míru a lidských práv ve světě. ■

PŘIJÍMACÍ ŘÍZENÍ

Komentář k přijímacímu řízení

Kvalita letošních přijímací esejí nás až na některé výjimky příjemně překvapila. Letos byl mezi uchazeči největší zájem o Izrael a Norsko, zatímco některé významné státy zůstávaly – možná z důvodu sdílených obav před silnými soupeři – občas opomenuty. V silně konkurenčním prostředí nakonec těsně zvíťazila práce žáků Gymnázia Třinec, která se věnovala právě zahraničněpolitickým prioritám Norského království.

Řada esejí trpěla jedním zásadním nedostatkem, s nímž se v přijímacím řízení setkáváme již několik let: s nedodržením zadání. Tématem přijímací esejí jsou „zahraničněpolitické priority“, nikoli priority „zahraničně-politické“ (drobná, nikoli však zcela marginální významová nuance), ani priority hospodářské či obecně vnitropolitické.

Dalším úskalím byl výběr relevantních informací. Výčty členství v různorodých mezinárodních organizacích, uvádění na den přesných dat či samoučelné citace nás příliš neohromí. Důležitá je celková koherence a struktura textu, který by měl spíše než ploché výčty obsahovat jednotící ideu, vysvětlovat a poukazovat na souvislosti.

Pro hodnotitele významné a některými autory opomíjené jsou přesnost a smysl pro detail. Vlastní závěry musejí být podepřeny náležitou argumentací a zdroji. Občasným nešvarem naopak byly přehnaně zobecňující a zjednodušující závěry či jednoduše chybné, neověřené informace.

Celkově však musím konstatovat, že se úroveň přijímacích esejí v průběhu let postupně zvedá. Některé problémy ale stále přetrvávají a já doufám, že na letošním ročníku Pražského studentského summitu se nám je podaří společnou prací překonat. ■

Filip Jelínek

zástupce hlavní koordinátorky

Nejlepší esej Modelu OSN: Zahraničněpolitické priority Norska

Norské království je jedním z nejbohatších států světa podle HDP / obyvatel a na mezinárodní diplomatické scéně je významným hráčem. Jako zakládajícího člena NATO a častého prostředníka při řešení mezinárodních sporů nelze Norsko opomenout a cíle norské zahraniční politiky tomu odpovídají.

Norské bohatství pramení z moře, konkrétně z podmořských zásob ropy a zemního plynu. Podle údajů Norského statistického úřadu tvoří aktivity spojené s těžbou a zpracováním ropy a zemního plynu 18 % HDP (2016) a Norsko je 8. největším vývozcem ropy na světě. Norsko bere své nerostné bohatství jako odpovědnost a náležitě s ním nakládá. Všechny státní zisky plynoucí z těžby a zpracování ropy a zemního plynu jsou ukládány do vládního fondu, který je aktuálně největším penzijním fondem na světě. Kromě zajištění norských důchodů a vyztužení norské ekonomiky např. proti pádu cen ropy, působí tento fond i jako jeden z největších investorů světa. Jelikož je těžba jedním z pilířů norské ekonomiky, má zájem o to získat nová naleziště. Je to jedním z důvodů, proč Norsko projevuje zájem o Barentsovo moře a arktické oblasti známé jako „High North“. Až donedávna zde spolupracovalo s další těžební velmocí – Ruskem, avšak dlouholeté dobré vztahy ochladly po ruské anexi Krymu a Oslo sleduje ruskou aktivitu v Arktidě s ostražitostí, neboť Rusko zde posiluje svou vojenskou přítomnost. Ačkoli zatím nedošlo k žádné eskalaci napětí, je zřejmé, že jednou z norských priorit do budoucna bude ochrana svých arktických zájmů a samozřejmě i ochrana své suverenity jako takové.

Další klíčovou prioritou Norska je ochrana lidských práv a prosazování mezinárodního práva. Norská premiérka Erna Solberg ve svém projevu na 71. zasedání valného shromáždění OSN řekla: „Ujišťuji Vás: Norsko bude pilně pracovat, aby zvýšilo úctu k mezinárodnímu právu a hledat

společná řešení.“ Aktuální předsedkyně vlády tak navazuje na norskou tradici apelu na pokojné řešení konfliktů a dodržování lidských práv. Norsko přijímá odpovědnost za financování rozvojové pomoci a štědře přispívá do programů a fondů OSN, největším norským příspěvkem za rok 2015 bylo 256 mil. USD pro Rozvojový program OSN.

Norsko si uvědomuje hrozbu mezinárodního terorismu. Norský ministr zahraničí Borge Brende ve svém projevu v roce 2015 prohlásil, že: „Teroristické útoky v Paříži a Kodani byly přímým útokem na svobodu projevu, na právo mít odlišný názor. Svoboda projevu je pilíř každé demokracie.“ Norsko tedy terorismus jasně odsuzuje a dokazuje to i jeho členství v koalici proti tzv. Islámskému státu. Oslo již vyslalo 120 vojáků do Kurdistánu za účelem cvičení Iráckých a Kurdských jednotek v boji proti extremistům.

Jedním z důležitých cílů jak domácí, tak zahraniční politiky Norska, je ochrana životního prostředí. To dokazuje i fakt, že 99 % norské elektřiny se vyrobí ve vodních elektrárnách. V již zmíněném projevu norské premiérky na zasedání OSN stojí, že: Summit o klimatu v Paříži byl milníkem v boji za záchranu naší planety. Nyní potřebujeme efektivní a koordinovanou akci, která sníží emise a umožní splnit ambiciózní cíle, které jsme si vytyčili.“ Z projevu je dále patrné, že Norsko spatřuje velký potenciál v oceánech, které by mohly sloužit jako obnovitelný zdroj energie a obživy.

Hlavními cíli norské zahraniční politiky jsou mírové řešení konfliktů, ochrana demokratických hodnot a lidských práv ve shodě se všemi důležitými dokumenty OSN. Norsko považuje za svou morální povinnost podílet se o plody svého přírodního i lidského bohatství, dále se zasazuje o zlepšení životního prostředí a o rozvoj chudších částí světa. ■

Nejžádanější státy:

Izrael – 9 přihlášek

Norsko – 8 přihlášek

Počet přihlášek do Modelu OSN: 107

POLITIKA A UMĚNÍ

Dr. Divnoláska jako satirický zpyt studené války

Satira Stanleyho Kubricka z roku 1964 přetváří v mrazivou frašku ignoranci lídrů, mezinárodní paranoii i závody ve zbrojení. Válkychtivý generál rozkáže provést jaderný útok na Sovětský svaz, který ale mezitím tajně vybudoval automatický systém totálního protiúderu, který by celou planetu proměnil v místo bez života, tzv. zbraň soudného dne.

Na počátku studené války stálo zásadní přecenění arzenálu soupeře. Bylo nutné rivala zastrašit ochotou jaderné zbraně použít, a přitom ho nevyprovokovat k tomu, aby se k nim sám v panice uchýlil. Stratégové studovali teorii her a vyvinuli doktrínu vzájemně zaručeného zničení (MAD), podle níž na sebe oba bloky namířily hlavice. Rezignovalo se na obranná opatření, obě strany měly ve vzduchu neustále letadla a zbraně přesouvaly nepřetržitě, aby nebylo možné všechny vyřadit náraz.

Právě nutnost zajistit akceschopnost i při vyřazení civilního velení vedla Eisenhowera k autonomii armády. Udělil jí pravomoc nařít v mimořádné situaci jaderný útok, čímž byl jeho nástupce JFK zcela zděšen. Na truc Kennedymu, který nařídil opatřit nukleární zbraně bezpečnostními kódy, dala armáda všem jako kód osm nul. Dan Lindley ve své studii píše o generálovi, který Rusy „roztříská, ještě než vzlétnou“. Na připomínku, že toto není národní politikou, odpověděl: „To je mi fuk, je to moje politika. Tohle udělám.“ Jak znepokojivě tuto odvěkou nedůvěru mezi armádním a civilním velením vystihl film generálovou replikou „válka je příliš důležitá na to, aby se nechala na politicích“.

V Divnoláskovi je klíčový onen mechanismus automatické nukleární reakce, který se až do nedávna zdál fantasmagorický. Když ale Eric Schlosser a Nicholas Thompson zpovídali bývalé sovětské

vojenské představitele, zjistili, že život opět napodobil umění.

V 80. letech se Sověti obávali, že USA rozpoutají jadernou válku. S vynalezením zbraní, které by mohly učinit celou planetu neobyvatelnou, se ve studené válce dostavila nová zodpovědnost pro lidstvo, jak vést konflikt. Reagan změnil pravidla, přišlo mu nemravné opomíjet obranná opatření. Účinná obrana je však podle teorie her destabilizující, protože může stát povzbudit k víře, že omezená jaderná válka s relativně malými ztrátami je uskutečnitelná.

Sověty toto zneklidnilo, sami přestávali v závodech ve zbrojení stíhat, a proto skutečně jakousi odstrašující zbraň soudného dne postavili. Tu ale Američanům nepochopitelně zatajili, stejně jako ve filmu, kde Dr. Divnoláska říká: „Celá pointa takové zbraně je ztracena, když ji držíte v tajnosti. Proč jste o ní neřekli světu?!“

Pokud by počítač zaznamenal jaderný útok a ze sovětského velitelství by se nikdo neozýval, předpokládalo se, že vysocí představitelé byli odstraněni dopadem hlavice. Toto mlčení si měla obsluha zbraně vysvětlit jako začátek nukleární války a systém reakce aktivovat. Celé zařízení bylo údajně míněno též jako pojistka proti ukvapené protireakci a k odstranění samotných Sovětů. Pakliže se Sovětský svaz bude moct pomstít bez ohledu na úspěšnost amerického zásahu, není nutno ukvapeně reagovat na nejednoznačné signály. Celý tento mechanismus je podle výpovědí stále aktivní. ■

Tomáš Krause

zástupce šéfredaktorky Chronicle

ZÁVODNÍK

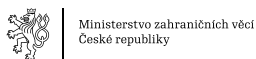
Uplynulo 15 let od teroristického útoku na budovy „dvojčat“ newyorského WTC a washingtonského Pentagonu, který vyvolal značné dopady na zahraniční politiku USA. Čeští poslanci schválili zákon o zákazu střetu zájmů. Mezinárodní vyšetřovací komise uvedla, že let MH17 sestřelila nad Ukrajinou raketa BUK dovezená z Ruska. Theresa May oznámila, že Spojené království aktivuje článek 50 o vystoupení členského státu z Evropské unie do konce března 2017. Skotsko připravuje nové referendum o nezávislosti. Rusko opakovaně porušilo vzdušný prostor Finska a Estonska; do budoucna jej má odstrašit americká obrněná brigáda, která bude od příštího roku rozmístěna v Polsku a Pobaltí. Před 80 lety se narodil Václav Havel, jehož památku připomněl i dalajláma, který do Prahy zavítal v rámci Fóra 2000. Novým generálním tajemníkem OSN, který ve funkci vystřídá Pan Ki-Muna, byl zvolen Portugalec António Guterres. V krajských volbách vyhrálo hnutí ANO, nicméně v těch senátních dopadlo o poznání hůře. Irácká armáda společně s Kurdy zahájila ofenzívu proti Islámskému státu v bitvě o Mosul, syrské Aleppo nadále čelilo těžkým náletům. Pařížská dohoda o klimatické změně vstoupila počátkem listopadu v platnost. „Byl vizionářem s pohledem upřeným do budoucnosti,“ komentoval Benjamin Netanjahu úmrtí Šimona Perese, bývalého izraelského prezidenta, který se zasadil o mírovou dohodu mezi Izraelem a Palestinou. TTIP se Spojenými státy je v nedohlednu. Izrael přerušil spolupráci s UNESCO, Rusko se nestane členem HRC. Cena ropy výrazně stoupla. V amerických prezidentských volbách zvítězil Donald Trump. Začal XXII. ročník Pražského studentského summitu. ■

Michaela Dvořáková

redaktorka Chronicle

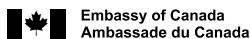
Generální partner
Pražského studentského summitu

Zastoupení v České republice

TOP
Partneři

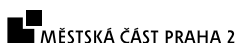
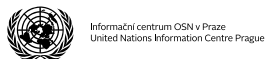

Partneři

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

RESPEKT

Mediální
partneři

Za podpory

Tiráž

CHRONICLE, noviny Pražského studentského summitu, registrováno MK ČR E 16149, vydává ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY (AMO), Žitná 608/27, 110 00 Praha 1; tel.: 224 813 460; www.amo.cz / www.studentsummit.cz, e-mail: info@amo.cz / summit@amo.cz;

Šéfredaktorka: Linda Coufalová, tel: 775 775 838, **e-mail:** chronicle@amo.cz;
zástupce šéfredaktorky: Tomáš Krause; **redakce:** Jan Adamov, Michaela Dvořáková, Petr Hanzlík, Jakub Kopřiva, Rafat Kurdi, Tomáš Kremel, Petra Oslancová, Eva Pazderková, Kateřina Poremská, Michal Říha, Zuzana Svobodová, Andrea Tunysová; **fotografie:** Hana Kratochvílová, Vojtěch Konečný, Monika Mléčková, Iva Gejdošová, Daniela Klodnerová, Michal Janata; **sazba:** Linda Coufalová, Tomáš Kremel; **layout:** Jan Václav.

Prezentované názory nemusí vyjadřovat stanovisko redakce (vydavatele).

**Asociace
pro mezinárodní
otázky**
Association
for International
Affairs